

نهادی اشاره کردند. مدل فعال می‌گوید که مالکیت را هم منتقل کنید اما مدل منفعل می‌گوید که مدیریت را به این نهاد جدید منتقل کنید. به نظر می‌رسد در ایران با توجه به مجموعه شرایط آن، فعلاً به سمت رویکرد منفعل رفتن بهتر از مدل فعال است.

ساسان شاه‌ویسی: از لحاظ ساختار نهادی، سازمان خصوصی‌سازی با توجه به اختیارات حاصله از تجویز قانون که اجازه واگذاری کلیه دارایی‌ها را پس از ارزیابی‌ها و ملاحظات دارد، می‌تواند نهاد مسئول در نظر گرفته شود.

محمد حسینی: ما باید یک راهبرد میانه را انتخاب کنیم تا از تمام ظرفیت‌های موجود استفاده نماییم، چون مولدسازی مقوله‌ای بسیار متنوع است. مولدسازی یک کار با فرایند مفصلی است که حسب هر کدام از دارایی‌های دولت باعث می‌شود یکسری فرایندها، قراردادهای و اقدامات انجام شود که در واقع به آن هدفی برسیم که مولدسازی را شکل می‌دهد و به همین خاطر ما باید از ظرفیت تمام دستگاه‌های اجرایی در بخشی از این فرایند استفاده کنیم، لذا ما نمی‌توانیم یک سازمان واحد ایجاد کنیم که روی هر مدل از دارایی‌ها، هم تمام قراردادهای را تنظیم کند و هم بتواند با بخش خصوصی به مشارکت و اجرا برسد، نظارت کند و نتایج متناسب را استخراج نماید. ما نمی‌توانیم یک ساختار کلی و جامعی طراحی کنیم تا مولدسازی کل دارایی‌های دولت را بتوانیم انجام بدهیم. در طرحی که پیشنهاد شده است، بحث نهاد سیاستگذار آن است که باید وظایف و اختیارات سیاستگذار تدوین شود و یک نهاد واسط بر اساس آن اهداف و تعاریفی که نهاد سیاستگذار تدوین

کل، به صورت بخشی انجام می‌گیرد.

علی افضلی: شناسایی اموال از پیش‌نیازهای مولدسازی است، در واقع همان ساختار اطلاعاتی موجود به سامانه سادا است. این سامانه دارای نواقصی همچون ارزش‌داری‌ها به صورت دفتری و نه ارزش روز یا تعدیل شده و یا اینکه تمام اموالی که در این سامانه ثبت شده، است و لزوماً اموال هدف ما برای مولدسازی نیستند. علاوه بر این، سه نکته در مورد سامانه سادا وجود دارد که شامل ضمانت اجرای بحث تکمیل سادا، بحث لحاظ استثناات در سادا و دسترسی عمومی برای سادا می‌شود؛ چون ما اگر بخواهیم از ظرفیت مردم استفاده کنیم بالاخره مردم باید دسترسی داشته باشند. قطعاً باید به این سمت حرکت کنیم که دسترسی عمومی داشته باشیم.

بهرام وهابی: سامانه سادا خوب است. پلتفرمی است که دارای زیرساختی می‌باشد که عملکرد محدود خود را دارد. انتظار بیش از این هم از آن نداریم. این پلتفرم برای گردآوری داده‌ها تعبیه شده و مدیریت دارایی نیست. حتی به سمت مولدسازی هم حرکت نکرده است. یعنی یک نوع هوش تجاری هم در آن به کار نرفته است. برای هوش تجاری محاسبات و هوش تجاری اتصال به سیستم اطلاعات آماری ما نیاز به شرایط اجرایی و روش‌های اجرایی داریم که سامانه سادا جوابگو نیست. بنابراین انتظارات ما هم از این سامانه باید واقع‌بینانه باشد.

پیش‌نیازهای تداوم مولدسازی در کشور چیست؟
محمدتقی آذرشب: اگر ما تعریف درستی از این امر نداشته

شناسایی اموال نداریم و باید به سمت سیستم مدیریت اطلاعات (MIS) حرکت کنیم. سامانه «سادا» سامانه خوبی است اما اگر در سیستم MIS برود. یعنی سیستم بودجه ما، سیستم اجرای ما و حتی پیمانکاری ما داخل MIS بیاید و سیستم جامعی داشته باشیم که حالا سامانه سادا یک جزء از آن باشد. در این صورت ما می‌توانیم در حوزه مدیریت دارایی کار کنیم.

همسویی و همکاری عمومی در خصوص تمامی ابعاد مولدسازی

بهرام وهابی: تا همسویی اتفاق نیفتد همکاری اتفاق نمی‌افتد. برای اینکه این یکسان‌سازی فکر و اندیشه اتفاق بیفتد باید اقداماتی صورت گیرد.

تدوین و تصویب یک قانون دائمی برای مدیریت دارایی باید داشته باشیم. در حال حاضر مولدسازی در قوانین بودجه سنوایی مطرح می‌شود که البته چندان بد نیست، اما تا بیاییم یک اقدام پیش‌بینی شده در قانون بودجه امسال را انجام بدهیم، اقدام دیگر در قانون بودجه سال بعد تعریف می‌شود. بنابراین از این منظر داشتن یک قانون دائمی حائز اهمیت است.

هر قانون جدیدی که تصویب می‌شود به نظامات اجرایی خاص خود احتیاج دارد. لذا، ما به نظامات اجرایی هم باید برسیم و تعریف سازوکارها را هم به صورت مشخص ذیل قانون دائمی تشکیل بدهیم.

برای ایجاد همسویی منافع ملی، بخشی و منطقه‌ای به فرهنگ‌سازی هم در سطح حاکمیت و هم در سطح آحاد مردم نیاز داریم.

در حوزه همکاری هم باید نهادسازی صورت بگیرد که یک نهاد مولدساز دولتی یا شرکت‌های مدیریت دارایی داشته باشیم.

فرایندهای آماری حتماً باید ساماندهی شود که برای این منظور به سامانه‌های منظمی نیاز داریم. به نظر می‌رسد سامانه‌های موجود کفایت موضوع را ندارند و حتماً باید تغییرات اساسی در سامانه‌های موجود داشته باشیم.

ساسان شاه‌ویسی: در پروژه مولدسازی و مدیریت دارایی‌های دولت که برای ایجاد ثبات در اقتصاد ملی می‌خواهد پیشگام در تقویت بخش واقعی اقتصاد باشد، باید در هزینه‌های عمومی صرفه‌جویی را شکل داد و با تحول اساسی سازه‌ها و ساختارها، رفتارهای اقتصادی را منطقی‌سازی کنیم. همچنین باید اندازه دولت را کاهش و دستگاه‌های موازی را حذف کرد و در نهایت می‌توان با افزایش ظرفیت ثروت آفرینی در اقتصاد ملی دامنه تأمین مالی را افزایش داد. باید یک مقدار از بالادست‌تر به قابلیت‌های اقتصاد ملی نگاه شود. در واقع اگر ما در پایین دست اقتصاد ارائه‌ها و تجربه‌ها و دیدگاه‌های مؤثر و پویای اقتصادی را خیلی زیبا حاکم کنیم اما در بالادست آن هم همکاری و همسویی و تفاهمی که مد نظر بود در حکمرانی حاصل نشود، به نظر می‌رسد که این دیدگاه چندان مفید نباشد که ما صرفاً با تغییر بعضی از مقادیر اقتصادی بتوانیم نیازهای خود را تأمین کنیم.

بهبود ساختار حقوقی مورد نیاز برای مولدسازی

محمد حسینی: در حال حاضر ما با فاقد ساختار حقوقی مواجه هستیم که برای بر طرف کردن آن باید تنقیح مقررات پراکنده موجود را داشته باشیم. ما هم در باب تعریف دارایی‌های دولت، مولدسازی و هم در باب مجریان و سیاستگذاران یک انسجام و هماهنگی مشخصی را تا کنون ملاحظه نکرده ایم، لذا تجمیع این قوانین و مقررات در قالب تنقیح مقررات مولدسازی و متناظر با همان اهداف و ظرفیت‌های مولدسازی دارایی‌های دولت ضروری است تا با یک مدیریت علمی و هوشمندانه بتوانیم با این موضوعات رفتار کنیم.

محمد حسینی: ما نمی‌توانیم ساختار کلی و جامعی طراحی کنیم تا مولدسازی کل دارایی‌های دولت را بتوانیم انجام بدهیم. در طرحی که پیشنهاد شده است، بحث نهاد سیاستگذار آن است که باید وظایف و اختیارات سیاستگذار تدوین شود

باشیم و تعریفی از حوزه دارایی‌ها صورت ندهیم، ممکن است دچار اشکال شویم و تعارض بر آن حاکم شود، در این صورت ممکن است هر استراتژی و هر رویکرد مورد استفاده برای این موضوع دچار اشکال شود، پس بحث اصلی تعریفی علمی از موضوع است.

بهرام وهابی: بحث مولدسازی اموال دو تا سه سال است که در قوانین بودجه مطرح شده است. ما هنوز به لحاظ مفهومی، زیرساخت‌های فکری و چهارچوب‌های مورد نیاز برای مولدسازی در ابتدای راه هستیم و با هوشمندی بیشتر و با چهارچوب فکری بهتر باید مسیر را ادامه بدهیم.

محمدتقی آذرشب: فقدان تعریف و طبقه‌بندی مشخص از دارایی‌های دولت یکی از اساسی‌ترین مسائل در حوزه نظام آماری و اطلاعاتی دارایی‌های دولت است، اگر ما بتوانیم به تعریف واحدی برسیم و استانداردسازی در این موارد صورت بگیرد، می‌تواند به نظام آماری در این حوزه نیز کمک کند. همچنین سامانه جامعی که الان توسط خزانه‌داری کل کشور معرفی شد باید قابلیت اتصال به سایر سامانه‌ها و امکان به‌روزرسانی دارایی‌های شناسایی شده را داشته باشد.

علی افضلی: بحث شناسایی اموال زیرمجموعه یک مجموعه بزرگ‌تر به نام پیش‌زمینه‌های مولدسازی است، بحث زیرساخت اطلاعاتی برای شروع بحث مدیریت دارایی و مولدسازی، بنابر تجربه سایر کشورها بسیار حائز اهمیت است.

بهرام وهابی: ما در حال حاضر سامانه جامعی در حوزه

محمدتقی آذرشب: حاکمیت در حال حاضر به اجماعی رسیده که مدیریت دارایی دولت در ذیل سازمان‌های حوزه خاصی نمی‌گنجد و در این مقوله باید گام‌های اساسی برداشته شود. از این رو، مقرر گردید تا در سران قوا مصوبه‌ای را داشته باشیم

می‌کند، با استفاده از ظرفیت تکمیلی دستگاه‌های اجرایی وارد این مقوله مولدسازی دارایی‌ها شود.

چالش‌های مولدسازی در کشور چیست؟

محمد حسینی: ما هنوز تعریف مشخص و جامعی از بحث مولدسازی دارایی‌های دولت نداریم. ما مولدسازی را در قوانینی که تا الان وضع شده است به بحث فروش و یا وثیقه‌گذاری دارایی‌های دولت برای انتشار اوراق اسلامی تنزل دادیم که هیچ کدام از اینها ذیل مولدسازی قابل تعریف نیست.

محمدتقی آذرشب: در حال حاضر طبقه‌بندی مشخصی از اموال مورد هدف نداریم.

علی افضلی: در حال حاضر در مورد املاک و مستغلات مورد هدف هم جواب مشخصی در این زمینه نداریم.

محمد حسینی: دور بودن از اهداف و ظرفیت‌های مولدسازی دارایی‌های دولت در کشور ریشه در این دارد که ما ساختار حقوقی مناسبی برای این موضوع طراحی نکردیم. ما در فقدان یک ساختار حقوقی نمی‌توانیم اهداف بلندمدت و یا ظرفیت‌ها را تعقیب کنیم. اینجا است که ما برای مولدسازی، به صورت پراکنده در قوانین بودجه ردیف پیش‌بینی می‌کنیم و یا تعهد ایجاد می‌کنیم اما به ثمر نمی‌رسد و به نتیجه نمی‌رسد. هیچ تناسبی بین مقررات وضع شده و برنامه‌های متصور برای مولدسازی قابل مشاهده نیست.

محمدتقی آذرشب: با توجه به اینکه الان تعریفی از طبقه‌بندی اموال در این حوزه نداریم، شناسایی‌های ما به جای